

Kiválóságok az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen – ÚNKP ösztöndíjasaink eredményei

2022. május 31.

Eger

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Új Nemzeti
Kiválóság Program

Szakmai összefoglaló:

A konferencia célja az Eszterházy Károly Egyetem Új Nemzeti Kiválóság Program keretében, a 2021/2022-es tanévben ösztöndíjat nyert alap- és mesterképzéses, doktori hallgatóinak, illetve fiatal oktatóinak és kutatóinak bemutatkozása, eredményeik bemutatása, megvitatása.

Szakmai felelős: Dr. Juhász Tibor, egyetemi docens, tudományos rektorhelyettes

Tudományterület: Agrártudományok, bölcsészettudományok, művészetek, társadalomtudományok, természettudományok, informatika

A konferencia helyszíne: Eger, Líceum épület 214. és 314.

A konferencia időpontja: 2022. május 31. 08:30 – 13:00

A tervezett program az alábbi linken érhető el:

<https://uni-eszterhazy.hu/egyetem/unkp-konferencia-2021->

Az előadások kivonatai

Nocturne - Szavak érzelmekre gyakorolt hatásának különböző mediális színterekkel való fonetikai vizsgálata

Dobosy Tímea

hallgató, Tervezőgrafika művész MA

Hogy mit jelent a Nocturne és hogyan válhat a magyar művészkönyvek palettájának újabb tagjává? A Nocturne – Szavak érzelmekre gyakorolt hatása című előadás ezen kérdések mellett az intermedialitás fogalmát, a kortárs magyar irodalom tendenciáit és egy hónapokat felölelő kutatás eredményét, magát a művészkönyvet járja körbe. A kutatási tervben előzetesen kitűzött célok ismertetésére, bemutatására fókuszál az előadás, továbbá a szavak fonetikai szempontból való érzelmekre gyakorolt hatásának vizsgálatára, mely a kutatás mozgatórugóját képezi. Ismertetésre kerülnek a különböző módszerek, kreatív írás gyakorlatok, és az érzelmek kiváltására tett kísérletek felsorakoztatásai is. Mivel a kutatás egy művészkönyvben teljesedett ki, a könyv tartalma, felépítése és technikai adatai is bemutatásra kerülnek. Tervezőgrafikai eszközök és költői gondolatok egyvelege a Nocturne, a képi világ és a textus szoros kapcsolata. A könyvben használt tartalmak kölcsönösen szervezik egymást, egy hosszú, szimbiózishoz hasonlóan szerveződő folyamat eredménye a kötet. A könyvhöz hasonlóan míg az előadás gerincét a szavak, oldalait a saját kísérleti szövegek és az oldalpárok vizualitásának bemutatása adja. A könyvvel elért eredmények – úgy, mint kiállítás, OTDK-ra való továbbjutás – is helyet kapnak az előadás során. Továbbá a könyvhöz tartozó videókba is betekintést nyerhetnek a résztvevők.

Felvidéki vagy anyaországi? – Közigazgatási tisztviselők az első bécsi döntés által Nógrád vármegyéhez visszacsatolt területeken

Gyebnár Kristóf

hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola

Az 1938. november 2-án aláírt első bécsi döntés – etnikai-nyelvi szempontokat figyelembe véve – egyesítette Magyarországgal az 1920. június 4-i trianoni békeszerződés értelmében elcsatolt felvidéki területek egy jelentős részét. Ezt követően a magyar kormány és a törvényhozás értelemszerűen prioritásként kezelte a visszacsatolt területeknek az anyaország jogrendjébe való minél előbbi beillesztését. A katonai közigazgatás időszakát követően, az 1938. december 22-én hatályba lépő 9.330/1938. M. E. számú rendelettel bevezették a polgári közigazgatást. A határozat értelmében megtörtént az 1920 júniusában megcsonkított, majd 1923-ban közigazgatásilag egyelőre egyesített Nógrád és Hont vármegye szétválása, a területekkel gyarapodott Nógrád ismét önálló közigazgatási egységként működhetett, a szintén megnövekedett Hont vármegyét pedig Bars vármegye visszacsatolt részeivel egyesítették. A rendelet a közigazgatási egységek beosztása mellett többek között határozott a tisztviselői szervezet megállapításáról és a tisztviselők alkalmazásának módjáról is. Előadásomban elsősorban arra a kérdésre szeretnék összpontosítani, hogy Nógrád vármegye vonatkozásában mennyiben igazolható a korabeli felvidéki közvélekedés azon állítása, miszerint a megüresedett állásokat anyaországi tisztviselőkkel töltötték fel. Ahhoz, hogy válaszlehetőséget lehessen javasolni

elengedhetetlen megvizsgálni hogy a Nógrád vármegyéhez visszacsatolt területeken a polgári közigazgatás személyi állományának megszervezésénél miként érvényesültek az előbbiekben érintőlegesen bemutatott 9.330/1938. számú, valamint az azt kiegészítő 2.300/1939. számú miniszterelnöki rendelet határozatai. Ennek elemzésével az a kérdés is megválaszolható, hogy a kialakított tisztviselői állomány elsősorban Budapest vagy a felvidéki Egyesült Magyar Párt érdekeit tükrözte.

Az egri mozaikcsaládok a városi ügyiratok tükrében 1762–1799-ben

Hamzók Judit

hallgató, Történelem MA

A családtörténeti kutatások fontos része a mozaikcsaládokban kialakult élethelyzetek mikrotörténeti vizsgálata. Az újjászerveződő életközösségek számának hirtelen gyarapodására olyan a társadalomra ható folyamatok előidézőjeként tekinthetünk, amely egy-egy település gazdasági és igazgatási mechanizmusaiban is változásokat eredményezhet. Jelenlegi előadásomban az Új Nemzeti Kiválósági Program Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíjasaként arra vállalkozom, hogy bemutassam, Egerben milyen társadalomformáló szerepe volt a családok újjászerveződésének Eszterházy Károly egri püspöksége idején (1762–1799 között). A vizsgálatom legfontosabb levéltári forrásai: 1. A városi iratokban az Orosz Ernő által alfabetikusan rendszerezett 4 kötetes személyi mutató alapján a vizsgált időszakra mintegy 15.000 darab személyügyi akta gyűjteménye (jelzet: MNL HML V-1/b.49–196. doboz); 2. a személyek és családok beazonosításához a felekezeti születési, házassági és halotti anyakönyvek; 3. a hadi- és telekadóösszeírások a megjelölt időintervallumban. A kutatásom alapján egyértelműen kijelenthető, hogy jelenlétük egyes városnegyedek (Hatvani és Maklári hóstyán) demográfiai emelkedésének egyik kiváltó tényezője volt. A társadalmi és etnikai struktúrák átszerveződésén túl a városi önkormányzat hivatalainak és a céhes szerveződéseknek az életére is nagy hatást gyakoroltak ezek a familiák a 18–19. század fordulópontján. Néhány család újjászerveződésében szerepet játszó személyek és utódaik töltöttek be fontosabb pozíciókat Egerben, például Kilián István, Madarassy Pál, a Hotta, Farkas és Najmajer család tagjai, a kötélgyártó német származású Szilbert és Albrecht család vagy a szűcsmesterséget folytató Timon, Árvay, illetve Sebestyén familia tagjai.

Az iskolai mondatelemzés jelene és jövője

Dr. Imrényi András

egyetemi docens, Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Az előadás bemutatja a Bolyai+ pályázat keretében született, az Anyanyelv-pedagógia című folyóiratban megjelent, illetve megjelenésre váró ismeretterjesztő tanulmányok tartalmát. Emellett kitér az EKKE Kepes György Szakkollégiumában és a Magyar Nyelvtudományi Társaság felolvasóülésén tartott előadások témájára, valamint ismerteti a támogatási időszak alatt végzett témavezetői tevékenységet is. A tanulmányok és előadások fő célja a magyar közoktatásban jelenleg érvényesülő mondatelemzés kihívásainak, problémáinak feltárása, illetve a továbblépés lehetőségének megmutatása volt. A javaslat szerint az elemzést célszerű a kommunikatív kontextushoz, a jelentéshez lehorgonyozni, több párhuzamos dimenzióban vizsgálva a mondatjelentés különböző

aspektusait és az ezeket jelölő formai (többek között szórendi, prozódiai) megoldásokat. E megközelítés a jelenlegi modell bizonyos kategóriáinak felülvizsgálatát és új kategóriák bevezetését teszi szükségessé, ugyanakkor továbbviszi a jelenlegi gyakorlatra is jellemző igeközpontú, függőségi nyelvtani szemléletet. Az említett folytonosság kulcsfontosságú lehet az új elemzés elterjesztésében.

Tapasztalatok és eredmények a Vitnyédy kutatásban

Károlyi Bálint

hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola

A 2021-2022-es ÚNKP pályázat keretében Vitnyédy István levelezését vettem alapul a kutatásaimhoz. Mivel Vitnyédy István leveleskönyve kivételesen gazdag kiváló kutatási lehetőséget biztosít.

A munkám keretében az első és legfontosabb eredmény azt volt, hogy sikerült a családi kapcsolatokat felül vizsgálni és egy jobb pontosabb képet rajzolni a soproni ügyvéd rokonságáról alkotni. Sikerült korábban ismeretlen családi viszonyokat tisztázni és egy új családfát készíteni.

Mindezek mellett kivételes lehetőség mutatkozott arra, hogy Zrínyi Miklós titkárának és barátjának gazdasági tevékenységére is rávilágítsak levelezése alapján. Ezek alapján jól lehetett lemodellezni, hogy egy alapvetően városi életmódot folytató nemesnek milyen lehetőségei voltak arra, hogy vidéken szerezzon birtokokat továbbá kereskedelmi tevékenységet folytasson. Levelezése és a további felhasznált egyéb források alapján Vitnyédy korának egyik leggazdagabb köznemese lehetett, akinek kiváló üzleti érzéke volt.

A kutatás keretében komoly figyelmet fordítottam a kultúrának, aminek a levelek szintén jó alapul szolgáltak, hogy Vitnyédy István műveltségével kapcsolatos elemzéseket végezzek. Ennek keretében azt vizsgáltam, hogy a levelekben milyen olvasmány műveltséggel kapcsolatos idézetek kerültek elő. Kijelenthető, hogy a levelek tartalmi összevetése alapján az antik auktoroktól kezdve korának legjelesebb íróiig számos művet olvasott és az azokból nyert információkat a mindennapokban is aktívan használta. Ennek a kutatásnak egy melléktermékeként sikerült beazonosítani egy levelet, ami a már korábban – szintén saját munkám keretében – feldolgozott könyvtár bővülésére szolgált értékes információkkal.

Végezetül meg kell említenem egy hosszabb további kutatást igénylő feladatnak is hozzá láttam. Ugyanis szeretném feltárni a Vitnyédy által patronált ifjak iskoláztatását. A patronáltak körét már nagyjából sikerült is behatárolni az iskoláztatásra vonatkozó adatok feltárása azonban további munkát igényel a jövőben.

Kvantált neurális hálózatok implementálása formális verifikáció céljából

Kiss Dorina Hedvig

hallgató, Programtervező informatikus BSc

Neurális hálók általános bemutatása.

Adversarial attack bemutatása.

VerBine: Formális logika segítségével határozza meg, hogy az adott neurális háló mennyire sebezhető (pl SAT és SMT szolverek felhasználásával). Eredetileg binarizált neurális hálók verifikációját végezte (a súlyok -1 és 1 értéket vehetnek fel), de az utóbbi nagyjából 1 évben kvantált neurális hálókra is kiterjesztésre került.

A kvantálás az értékek bekategorizálása.

Ehhez először a küszöbértékeket kell kiszámítani, melyek ezzel a képlettel a -1 1 intervallumon belül fognak elhelyezkedni.

A round_quantize metódus

- 2 paramétert vár el:
 - o x az érték, amit be kell kategorizálni
 - o q pedig a kvantálás fokszáma

Megvalósítás:

- a keras.backend.round fv az a kerekítés
- a keras.backend.stop_gradient fv megtiltja az adott értéknél a gradiens számítást.
 - a stop_gradient() részben annyi történik, hogy kiszámoljuk az eredeti numerator és a kerekített jözti különbséget
 - o az így kapott különbséget hozzáadva (illetve ha negatív, kivonva) kapjuk meg a kerekített értéket.

Kvantáló réteg (QDense):

- A keras.dense-ből származik
- a Dense paraméterein kívül a kvantálás fokszámát is bekérjük
 - o sebezhetősége: egyenkénti értékadás
- A call metódus
 - o visszaadja a kvantált értékeket azzal a fokszámmal, amit a réteg definiálásakor megadtunk.

Blokkok és rétegek (kód és ábra):

- o 1 blokk felépítése:
- o QDense
- o Batchnormalization
- o kvantálás (aktivációs fv)

Adatok kinyerése verifikáláshoz:

- o h5 fájlba mentése
- o fájl újra megnyitása
- o ott lévő értékek kvantálása
- o outputot kapunk, mint a képen.

Összegzés, további célok:

- o Kinyert adatok formázása úgy, hogy a VerBiNe be tudja olvasni azokat (VerBiNe input formátuma)

Hatékonyaságnövelés körébe tartozó módosítások: (dián)

A hatékony csoportos tanulás ötpilléres modellje

Medovarszki István

hallgató, Neveléstudományi Doktori Iskola

Az öntevékenység, a szimmetrikus kapcsolatok és a tényleges együttműködés támogatására a kooperatív csoportmunkára építő tanulásszervezés és az ehhez kapcsolódó kooperatív technikák adnak adekvát válaszokat.

Modellünk megalkotásakor több évtizedes gyakorlati tapasztalatainkat vettük alapul, valamint az informális csoportorientált foglalkoztató térhez kapcsolható ismereteinkre építettünk. A hatékony kooperatív tanulás feltételrendszerét a hatékony csoportos tanulás ötpilléres modelljében jelenítettük meg, mely tartalmazza mindazokat a szegmenseket, melyeket fontosnak és eleminek tartunk a kooperatív csoportokban történő eredményes tanulás-tanítás folyamatában. Az előadásban bemutatott modellnek öt alappillére van, melyek a következők:

- Célok
- Körülmények
- Biztonság
- Viszonyok
- Szabályok

A modellben a pillérek egymással nincsenek alá- és fölérendeltségi viszonyban, meglétük nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az együttműködésen alapuló tanulás eredményes legyen, bármelyikük hiánya vagy hiányossága csökkenti a kollaborációs tanulás sikerességét. Modellünkben a pedagógiai célokat a tartalom, az értékek, az attitűdformálás és az adaptivitás horizontján határozzuk meg. Pedagógiai és didaktikai célok, célrendszerek megalkotásakor és kitűzésekor kiemelt figyelmet kell szentelni a tantervi követelményeknek, a tanítás-tanulási folyamat tartalmának. Hatékony kooperatív tanulás csak támogató és ösztönző tanulási környezetben képzelhető el, melyben a pedagógiai és a tanulói kommunikáció kellően őszinte és a folyamatok során ösztönzött. A szükségletek hierarchiáját kissé újragondolva határoztuk meg azokat a szükségleti komponenseket, melyek kielégítése a tanulók biztonságérzetét növeli és fenntartja: ezek a fiziológiai, érzelmi, szociális, értelmi és értékelési szükségletek. Minden csoportmunkára épülő és építő tanulásszervezés eredményességét és hatékonyságát jelentősen befolyásolják a résztvevők közti viszonyok, melyeket a modellben intra- és interperszonális valamint metakognitív síkokon vizsgálunk. Végül a modell szabályozáselméleti vetülete feltárja a részvétel, a függés, a felelősség és az önkéntesség kontextusait.

A pedagógusokkal szemben támasztott digitális kompetencia elvárások hatásmechanizmusa és bevéálásvizsgálata az iskolarendszerű képzésben tanító pedagógusok körében

Nagy Katalin

hallgató, Neveléstudományi Doktori Iskola

Már a kétezres évek elején Európai Unió szinten megfogalmazódott számos olyan törekvés, mely az uniós állampolgárok digitális kompetencia fejlesztésével kapcsolatos irányelveket fogalmaztak meg. Így készült el a digitális kompetenciakeretek kidolgozása, melyek arra fókuszálnak, hogy minél jobban azonosítsák, mérjék és minősítsék a polgárokkal szemben támasztott digitális kompetencia elvárásokat. Ennek ma már több változata elérhető, illetve kiegészült számos új elemmel. Azonban kutatásom fókuszában és a pedagógusok számára legfontosabb a 2017-ben megjelent DigCompEdu.

Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (DOS) 2016-os indulásával kiemelten foglalkozik ezen Uniós keretek magyarországi adaptálásával. A célok elérése érdekében a kormány elindította a Digitális Jólét programot is (2016 és 2017), melynek keretei között az európai referenciakeretek felhasználásával elkészítette a magyarországi keretrendszert. Az így elkészült dokumentumok alapján szeretném a keretrendszer használhatóságát és bevéálásvizsgálatát felkutatni.

Kutatásaim során azt vizsgálom, hogy az Oktatási Hivatal digitális pedagógusfejlesztések munkacsoportja által kialakított keretrendszert hogyan és milyen módon lehet adaptálni a pedagógiai gyakorlatba.

Kérdőíves kutatásom során kidolgozásra került egy pilot kérdőív mely felméri, hogy a keretrendszer tartalma mennyire ismert a pedagógusok körében, illetve számos kérdést tettem fel digitális pedagógia kultúrájukkal kapcsolatban.

A felmérésre kapott válaszok (n=108) leíró statisztikai módszerekkel és az SPSS program segítségével kerültek feldolgozásra.

A felmérésből megállapítható, hogy a pedagógusok nincsenek a minősítésük alapján elvárt kompetenciasztinten, nem ismerik a fent említett dokumentumok tartalmát, továbbá vágnak arra, hogy fejlesszék saját digitális kultúrájukat, melyhez segítséget várnának elsősorban az intézmények vezetőitől. A kapott válaszok alapján látszik, hogy mennyire hiányzik az a konkrét stratégia az egyes intézményekben, melynek hatására ezen terület fejleszthető lenne egyéni és intézményi szinten.

Innovatív fito-dermatológiai formulációk fejlesztése és profilelemzése

Novák Blanka

hallgató, Biológia Bsc

A fitokémia és a dermatológiai innováció egyesítésével a cél az ősi botanikai tudásanyag és a legújabb kutatási eredmények felhasználása volt innovatív formulációk megalkotásába. A bioaktív, növényi eredetű komplexumokkal a különböző eredetű bőr- és esztétikai problémák kezelése vált lehetővé (pl. öregedés, hiperpigmentáció, Acne vulgaris, rosacea). A profilelemzés lehetővé tette a hatóanyagok szerkezeti-kémiai hátterének, biológiai aktivitásának, eltarthatóságának vizsgálatát különböző kvalitatív és kvantitatív, valós idejű és modellezhető módszerek alkalmazásával.

Az előállított termékek teszteléséhez különböző gyártástechnológiai és minőségvizsgálati elemzést végeztem az előírt jogszabályi követelményekkel összhangban. Ez jelentette a hőstabilitási vizsgálatot, valós idejű stabilitási vizsgálatot, fizio-kémiai paraméterek elemzését és a mikrobiológiai tisztasági tesztek elvégzését. Továbbá, a kozmetikai termékek expozícióját, az anyagokra vonatkozó expozíciót (fizikai-kémiai jellemzők, zsírsavprofil, toxikológiai adatok), a hatóanyagalapú mechanizmusokat (szenzoros, fiziológiai és molekuláris biológiai adatokra támaszkodva) is vizsgáltam. Végül, analitikai elemzéseket (az egri borvidék borainak kozmetikai termékbe történő alkalmazásának tesztelésére) és a dermális evaluációs tesztek elvégzését (felhasználói visszajelzések, computer imaging technika).

A „bioentrepreneurship” koncepciójának és módszerének alkalmazásával, a kutatás eredményeképpen három különböző, innovatív fitokémiai összetételű bőrápolási termék készült el (kettő a világon, egy Magyarországon elsőként). Igazolhatóvá vált a termékek ránc kisimító- és megelőző, elaszticitást fokozó, regeneráló, antioxidáns, tónuskiegyenlítő hatása. A computer-imaging technikák alátámasztották a mimikai és mélyebb ráncok csökkenését, illetve az acne által okozott hegek (hiperpigmentációval párosulva), a rosacea jelentős minimalizálódását.

A Magyar Tanítójelöltek Lapja – hivatásra nevelés a két világháború között

Pelesz Nelli

hallgató, Neveléstudományi Doktori Iskola

A tanítóképzés legelső tradíciói közé tartozik a hivatásra nevelés fontosságának hangsúlyozása, a képzés során a pályaszocializációs folyamat hathatós kísérése és tudatos fejlesztése. Az iskolaszervezeti és tantervi szabályozások változásait kísérő viták során is mindig prioritást élvezett a hivatásra nevelés szempontja, ma pedig a pedagógusszakmát mint professziót érő kihívások nyomán újabb tartalmakkal töltődik fel. Előadásomban a tanítóságot mint foglalkozási csoportot közelítem meg, a szakmászodás, ill. (szemi)professzióvá válás folyamatai során detektálható professzionalizációs jegyeket vizsgálom. A két világháború közötti korszak tanítóképzéséhez kapcsolódó elsődleges források, évkönyvek, iskolai jegyzőkönyvek, folyóiratok stb. anyagainak felhasználásával mutatom be a korabeli tanítói hivatás főbb összetevőit, a pályaszocializáció folyamatát, a számos nehézséget és az azokkal kapcsolatban megfogalmazott lehetséges megoldási módokat. Előadásomban bemutatom a korabeli diáksajtó egy releváns folyóiratának, a Magyar Tanítójelöltek Lapja című újság számítógéppel támogatott tartalomelemzés segítségével megvalósított vizsgálati eredményeit, a szakma fejlődésére vonatkozó megállapításait is. A MaxQda szoftver felhasználásával, mintegy 900 szerző regisztrálása után 29 kód 992 esetben történt rögzítésével, illetve az ezek alapján végzett matematikai statisztikai vizsgálatok elvégzésével kirajzolódott a folyóirat profilja: a kezdeti útkeresést követően markáns irányvonalként ábrázolódik az önreflexió igénye, a korabeli közgondolkodás általános témái mellett a tanítói hivatásnak, mint speciális foglalkozásnak a megragadása, összetevőinek feltárása, illetve az arra való törekvés. A sokszor sematikus küldetéstudat megfogalmazása mellett sem zárkóztak el a nehézségek, kihívások megjelenítésétől sem, igyekeztek a maguk lehetőségei szerint válaszokat keresni. Tekintettel arra, hogy a szerzők fiatal növendékek, akik azonban tanáraik felügyelete mellett végezték a lapkiadást, az eredmények a pályaszocializáció folyamatáról és a tanítóság mint szakmai testület működéséről is érdekes adalékokat szolgáltathatnak. Kutatásaim elsősorban a szegedi levéltár korabeli forrásaira támaszkodnak, de országos kitekintések nyomán

szélesebb körű relevanciával, illetve professzionalizációtörténeti vonatkozásokkal is rendelkeznek.

Az 1848 és 1875 közötti Csongrád megyei országgyűlési képviselők vizsgálata

Sáfrány Tímea

hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola

Az általam végzett vizsgálat arra kíván rámutatni, hogy Csongrád megye országgyűlési képviselői közül kik azok, akik 1848 előtt a megyei tisztikar részét képezték, milyen hivatali pályát futottak be 1848 előtt és után. Munkám előrehaladását nagyban megkönnyíti a korábban általam összeállított 1825 és 1848 közötti Csongrád megyei tisztviselők archontológiája.

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen működő Parlamentarizmustörténeti Kutatócsoport korábbi pályázati ciklusában összeállította az (1848–) 1861 és 1918 közötti országgyűlés tagjainak archontológiáját, amely jelen munkám kiindulópontját képezte. Ez alapján folytatom Csongrád megye 1848 és 1875 közötti országgyűlési képviselőinek vizsgálatát, amely során első körben kiemeltem a képviselők közül azokat, akik 1848 előtt megyei hivatalt viseltek. Rekonstruálom az így kiválasztott országgyűlési képviselők hivatali karrierjét és rokonai kapcsolatait. A céljaim között szerepel az is, hogy megvizsgáljam az általam vizsgált képviselők parlamentben eltöltött idejét és azt, hogy ez a pozíciójuk milyen szerepet játszott karrierjük további alakulásában. Mivel a kutatásban csak a helyi illetőségű képviselőket vizsgálom, ezért fontos feltárnom kapcsolatrendszerüket, családi kapcsolataik jelentőségét, amelyeknek jelentős szerepük lehetett a lokális elitbe történt emelkedésükben.

Tanulás a figyelem alapú gazdaságban és társadalomban

Dr. Szűts Zoltán

egyetemi docens, dékán, Pedagógiai Kar - Neveléstudományi Intézet

Elméleti előadásomban tanulás folyamatát egy eddig kevésbé vizsgált, azonban rendkívül fontos kontextusban vizsgálom meg. A korai információs társadalom környezetében történő tanulást számos szerző vizsgálta (Benedek, Beniger, Komenczi, Molnár, Manovich, Nyíri, Webster), azonban maga az információs társadalom is jelentős változásokon ment keresztül a 2000-es évek közepétől. Az okoseszközök tömeges megjelenése és a felhasználók által létrehozott tartalomra alapuló közösségi média forradalma a figyelem alapú gazdaság és társadalom megjelenéséhez vezetett (Franck). A figyelem alapú társadalomban és gazdaságban a figyelem szűkös árucikk, melynek megszerzésért eszközök, alkalmazások és platformok vetélkednek. A felhasználók és ezzel együtt a tanulók figyelme rendkívül értékes árú lett, mely kisebb egységekben áll csak rendelkezésre. Ebben a környezetben kell újra értelmezünk a tanulás fogalmát, majd ezt a tudást az iskola teljes világára, nem csak az IKT használatra kell vetítenünk.

Előadásomban arra mutatok rá, hogy meg kell haladnunk az IKT és eszköz alapú megközelítést és a fókusz az emberi észlelés kapacitásának hatáira, az információ szelektálására és validálására, valamint az élményszerű tartalmak kihívásaira kell helyezni. Kiindulópontom, hogy a figyelem már nem az észlelés és a tudás kapuőre, és a multitasking nehezíti a tanulást (Merkovity). Előadásom során röviden kitérek a valósádjúság

(immediacy), a személyre szabott tartalmak (personalization), az interaktivitás (interactivity), a felhasználói élmény (user experience), végül pedig a hitelesség (authenticity) kérdésére is.

A történelem során a szóbeliségből az írásbeliségbe átlépve a hiperfigyelemből a mélyfigyelem korába léptünk, a digitális és internetes forradalom azonban újra a hiperfigyelem állapotát idézte elő, ahol az interakcióé és ezzel együtt a megszakításoké a főszerep (Merkovity), míg az iskarendszerünk zömében továbbra is a mély figyelemre alapul. Végezetül a mély- és a hiperfigyelem (Hayles) kérdéskörét és a tanuláshoz kapcsolódó viszonyát konkrét példákkal az okoseszközök, az alkalmazások és a közösségi média platformok rendszerébe helyezem és lehetséges scenáriókat vázolok fel, melyek a tudatos digitális létre fektetik a hangsúlyt.

A gödöllői Erzsébet-park mohadiverzitásának vizsgálata

Tamási Gergő
hallgató, Biológia BSc

Jelen kutatás keretében egy nagyvárosi zöldfelület, a gödöllői Erzsébet-park mohadiverzitását igyekeztem feltárni. A terepi gyűjtések és a laboratóriumi határozások eredményeként összesen 69 mohataxont azonosítottam a park területéről, melyből 66 lombosmoha, 3 pedig májmoha.

A parkban megtalálható az Entodon concinnus, ami egy nagyon ritka, kritikusan veszélyeztetett (CR) mohafaj, eddig csupán 4 hazai előfordulási helye ismert az Erzsébet-parkon kívül, a Vácrátóti Nemzeti Botanikus Kert, a gödi Huzella Kert, egy apátistvánfalvi adat és a gödöllői vasútállomás melletti park.

A magyarországi moha vörös lista szempontjából figyelmet érdemlő, veszélyeztetettség közeli státuszú (NT) fajok a Didymodon insulanus, Didymodon sinuosus és az Ulotia crispa. A vizsgált környezetben megtalálható két olyan faj, amely sérülékeny státuszú (VU), ezek az Orthotrichum patens és az Ulotia bruchii. A fajok legnagyobb része (78,26%) a nem veszélyeztetett státuszú mohákhoz tartozik. A megtalált fajok legnagyobb aránya (43,48%) a hazánkban széleskörűen elterjedt (w) kategóriához sorolható.

A mohafajok rendszertani eloszlása azt mutatja, hogy a Pottiaceae család a legfajgazdagabb, ide 16 különböző faj tartozik, ezt követi a Brachytheciaceae 8 fajjal és végül az Orthotrichaceae 7 fajszámmal. Összeségében 28 rendszertani családhoz soroltam a fajokat.

A külföldi és hazai parkok területeinek nagyságát a fajszámmal összevetve azt az eredményt kaptam, hogy a terület nagyságával együtt nő a mohák fajszáma is. Arra a kérdésre pedig, hogy a parkok lombkoronaszint borítottságának növekedésével együtt nő-e a fajszaám is, arra az eredményre jutottam, hogy nem korrelál ez a két adat egymással, tehát nincsen közöttük összefüggés.

Jelen kutatás az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-21-1 kódszámú új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Bruh girl, noki, zsafornetti – TikTok-szleng a középiskolások nyelvhasználatában

Tóth Anna

hallgató, Osztatlan tanárképzés

A TikTok közösségimédia-felület az utóbbi néhány évben gyorsan vált népszerűvé a középiskolás korosztály körében. Ennek okai többek között a rövid, akár néhány másodperces vizuális tartalmak gyors elérése, illetve az, hogy bárki bármilyen videót megalkothat. Az előadás célja annak bemutatása, hogy a TikTok hogyan formálja a diákok szlenghasználatát. A kutatás során kétféle, egymást kontrolláló módszert alkalmaztam: kérdőíves vizsgálatot végeztem, valamint ennek a tapasztalataira építve fókuszcsoportos interjút készítettem. A kérdőíves vizsgálatban részt vevő tanulók az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyakorlóiskolájának gimnáziumában tanulnak, a kisgimnázium 8. osztályától a 12. osztályig. 211 diák önkéntes alapon online kérdőívet töltött ki, melynek első felében a szókincs, a második felében pedig az emoji-összeállítását célozták a kérdések. A kapott szlengszavak jelentésének pontosítása, valamint a diákok szlenghasználatához fűződő attitűdjének megismerése céljából négy, különböző évfolyamokba járó diákkal fókuszcsoportos interjú is készült. Az előadásban több szempont szerint osztályozva mutatom be a gyűjtött nyelvi adatokat, melyek a következők: az egyes főbb fogalomköri csoportokhoz tartozó szlengszavak és -kifejezések, eredetük, valamint a szóalkotás módjai. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a TikTok-szleng elemei nagyrészt az angol nyelvből átvett szavak és kifejezések, melyeket a diákok magyar szövegkörnyezetben magyar képzőkkel használnak, gyakoriak a rövidítések és a szórövidülések is mind az átvett, mind a belső keletkezésű szavak esetén. A fókuszcsoportos interjú során a diákok reflektáltak a társaik által írt metanyelvi reflexiókra, véleményük alapján létezik elkülöníthető TikTok-szleng, amelyet főként arra használnak, hogy követőket szerezzenek. A kérdőíves kutatás nyelvi adatainak egy része rövidítés vagy betűszó, a diákok szerint ennek oka az, hogy a rövid videókban szereplő szöveg kiírása így kevés időt vesz igénybe, és a készítő nem veszíti el a közönsége figyelmét, ezáltal könnyebben lehet népszerű. Az angol nyelvű kifejezések és rövidítések használata pedig azért fontos, mert így mindenki megérti a videót, akkor is, ha azt egy másik idegen nyelvet beszélő felhasználó látja.

Marczali Henrik történeti munkássága az I. világháború idején

Turbucz Péter

hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola

Marczali Henrik (1856–1940) a hazai professzionális történetírás megteremtője és az első nemzetközileg elismert vezéralakja. Könyveit a mai napig újra kiadják itthon és külföldön egyaránt. Életrajza ennek ellenére sem ismert teljesen. Szakmai pályájában ugyanígy számos fehér folt található, mások között a „Nagy Háború” időszakára vonatkozóan is. 1914–1918 között a történész aktív szerepet vállalt az Osztrák-Magyar Monarchia és Magyarország háborús propagandájának működtetésében. Amint arra előadásomban rá fogok világítani, a tudós továbbá nemcsak azonosult hazája háborús céljaival, hanem szaktudását szintén bekapcsolta az értelmiség szervezésébe. Marczali több „hadi beszédet” tartott, valamint számos tanulmányt, illetve publicisztikát közölt Magyarországon és a birodalom gazdasági, katonai és politikai feladatairól. A Budapesti Szemle, a Magyar Figyelő, a Pester Lloyd, és minden nagyobb magyar nyelvű napilap kért tőle tárcát. Ámbár

előadásomban a történész háborút pártoló írásainak bemutatására vállalkozom, szándékomban áll külön kitérni azon műveire is, amelyeket a historiográfia ma nem politikai alkotásokként ismer, hanem a forráselemzés és forrásértelmezés iskolapéldáiként.

Magyar szőlő kórokozók és a szőlő tőkebetegségek kimeríthetetlen tárháza

Dr. Váczy Kálmán Zoltán

rektorhelyettes, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Az elmúlt években világviszonylatban egyre több olyan, a szőlő korai tőke elhalás betegséghez (GTD) kapcsolódó kórokozó került azonosításra, amely korábban nem patogén tulajdonságairól volt ismert, vagy éppen újonnan felfedezett fajként került meghatározásra. Ehhez kapcsolódóan számos új, hazai vonatkozású kutatási eredmény is segíti a betegségkomplex jobb megismerését.

Munkánk során, több magyarországi borvidéket és szőlőfajtát is bevonva a vizsgálatokba számos, a korai tőke elhalás tüneteket mutató szőlőnövényről gyűjtöttünk mintákat fás részekből és gyökérzetből. A mintákból izolált több száz tenyészet azonosítását mikrobiológiai módszerekkel – telep morfológia, konidiogenezis és konídium morfológia, – a nem sporuláló törzsek esetében DNS szekvenencia analízissel végeztük. Kutatásaink célja az izolátumok klasszikus mikrobiológiai és molekuláris biológiai módszerekkel történő azonosításán túl, azok esetleges patogenitásának ellenőrzése és megerősítése volt.

Eddigi vizsgálataink során a GTD betegségkomplex jól ismert kórokozóinak azonosításán túl több új gombafaj patogén tulajdonságát ismertük fel, vagy írtunk le új fajt a tudomány számára. Jelentősebb eredmény a) a *Seimatosporium vitis* GTD kapcsoltságának és patogenitásának leírása, b) a *Dothiorella omnivora* és a *Cytospora viticola* GTD kapcsoltága és európai leírása, c) a *Diaporthe hungariae*, mint új *Diaporthe* faj leírása és szerepének igazolása a megbetegedés kialakulásában, d) a *Neofabrea kienholzii* és e) a *Kalmusia longispora* GTD patogénként történő azonosítása. Eredményeink, más vizsgálatokhoz hasonlóan a tőkebetegségekhez kötődő gomba kórokozók nagy változatosságát és a betegség komplexitásának összetett hátterét erősítik meg.